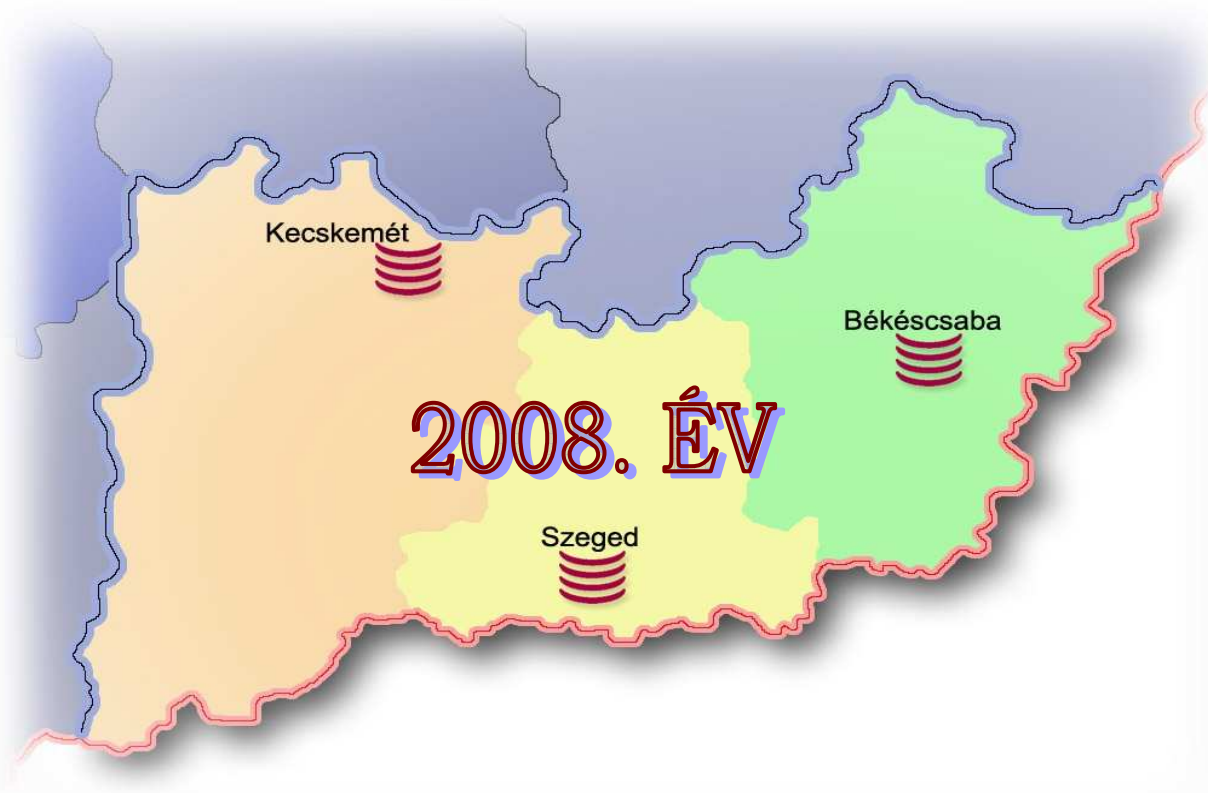

Az egyéni vállalkozók gazdasági szerepe bevallás adatok alapján

DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓ

**Elemzést készítette: Tervezési és Elemzési Főosztály
Szeged, 2010. április**

Tartalom

1. ÖSSZEFOGLALÓ	2
2. AZ ELEMZÉS MÓDSZERTANA	3
3. FONTOSABB JOGSZABÁLY-VÁLTOZÁSOK 2008. ÉVBEN.....	3
4. A FELDOLGOZOTT BEVALLÁSOK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA	4
5. BEVÉTEL	4
6. KÖLTSÉG.....	6
7. VÁLLALKOZÓI KIVÉT	7
8. JÖVEDELEM POZÍCIÓK ALAKULÁSA	9
9. JÖVEDELEM-(NYERESÉG)-MINIMUM	10
10. JÖVEDELEM	10
11. KÜLÖNADÓ	11
12. ALKALMAZOTTAK, SEGÍTŐ CSALÁDTAGOK.....	12
13. ÖSSZEHASONLÍTÁS AZ ORSZÁGOS MUTATÓKKAL.....	13

ÖSSZEFOGLALÓ

- ❑ **Az egyéni vállalkozók száma 2008. évben 53,5 ezer fő, 3,2 százalékos csökkenést mutat.** A költségeikkel tételesen elszámoló egyéni vállalkozók által a 2008. évről **beadott és feldolgozott személyi jövedelemadó bevallások száma** 1,8 százalékos növekedéssel **meghaladja a 39 ezret.** Foglalkoztatási szempontból továbbra is jelentősnek mondható ez az adózói kör, ugyanis az általuk foglalkoztatottak létszámcsökkenése ellenére **több mint 24 ezer alkalmazottnak biztosítanak megélhetést.**
- ❑ A költségeikkel tételesen elszámoló egyéni vállalkozók által bevallott **394,6 milliárd forint bevétel és 391,3 milliárd forint költség** közel azonos mértékű – a bevétel 3,4 százalékos, a költség pedig 3,7 százalékos – növekedésének következtében **a bevételek 3,3 milliárd forinttal meghaladták a költségeket** 2008. évben.
- ❑ A **bevételek 45,3 százaléka és a költségek 45,8 százaléka a kereskedelem, javítás ágazatban képződött,** miközben az egyéni vállalkozók mindössze egynegyede végezte ezen ágazatban tevékenységét.
- ❑ A **jövedelem-nyereség minimum szerinti adózás** 2007. július 1-jével történt bevezetése a **jövedelem pozíciók átrendeződését folytatta 2008-ban.** A nyereséges egyéni vállalkozók száma tovább növekedett, míg a nullajövedelműek száma tovább csökkent. A veszteséges vállalkozások száma a bázisbeli nagy visszaesést követően újra emelkedésnek indult.
- ❑ A jövedelem-minimum nyilatkozatok szerint a Dél-alföldi régióban **az egyéni vállalkozók 41 százaléka a minimum adóalap figyelembe vételével készítette el bevallását.** A minimum adóalpnál magasabb adóalapot a bevallások 44 százaléka tartalmazott. Kedvező tendenciaként értékelendő **a minimum adóalap figyelembe vételével elkészített bevallások arányának csökkenése a minimum adóalpnál magasabb adóalapot tartalmazó bevallások javára.**
- ❑ A jövedelem meghatározásánál a **PM** egyéni vállalkozókra vonatkozó egyedi **jövedelemszámítási irányelvét** használtuk. A számítás alapján a Dél-alföldi régióban az **egyéni vállalkozásoknál 24,9 milliárd forint jövedelem keletkezett,** ami 2,2 milliárd forinttal több, mint egy évvel korábban.
- ❑ A **jövedelem-minimum bevezetésével** hozható összefüggésbe **az összegzett jövedelmet valló egyéni vállalkozók számának emelkedése,** illetve azon vállalkozók számának évről évre történő feleződése, akik nem vallottak összegzett jövedelmet.
- ❑ Az **1 főre vetített összegzett jövedelem csökkenő tendenciát mutat,** a 2008. évi 699 ezer forint 5 ezer forinttal marad el az előző évitől és 36 ezer forinttal a 2006. évi 735 ezer forinttól, mivel a jövedelmet vallók számának növekedése meghaladta az összegzett jövedelem emelkedésének volumenét.
- ❑ A régió és az országos adatok összehasonlítása során tapasztalható, hogy **az egy főre jutó bevétel 26 százalékkal, az egy főre jutó költség pedig 28 százalékkal magasabb az országos átlagnál.** Az egyéni vállalkozók **jövedelmezőségi adatai viszont elmaradnak az országostól,** az egy főre jutó vállalkozói kivét összege 2 százalékkal, a PM módszer szerint összegzett jövedelem pedig 3 százalékkal alacsonyabb az országos egy főre vetített átlagnál.

AZ ELEMZÉS MÓDSZERTANA

Elemzésünk a **tételes költségelszámolást választó adózók** bevallás adataira épül, mivel az egyéni vállalkozók által beadott és feldolgozott bevallások 92,6 százalékát adják, az általányszámoló adózók bevallásai csupán 7,4 százalékot képviselnek. A korábbi évekkkel ellentétben most nem képezi vizsgálatunk tárgyát az általányszámoló adózók és az EVA szabályai szerint adózó egyéni vállalkozók.

Az elemzéshez az IFF-Adattárház Fejlesztési osztály által készített, az egyéni vállalkozók 2007. illetve 2008. évi szűkített bevallás adatait tartalmazó régiós és országos kimutatásokat használtuk fel. A realisabb viszonyítás érdekében bázis adatnak az egy évvel ezelőtti azonos feldolgozási szakaszban lévő 2007. évi kimutatást tekintettük.

FONTOSABB JOGSZABÁLY-VÁLTOZÁSOK 2008. ÉVBEN

- ❑ A **2008. évi adótábla azonos a 2007. évvel**; az alsó 18 százalékos kulcs sávhatára 1 millió 700 ezer forint, az ezt meghaladó jövedelemrész adója 36 százalék.
- ❑ 2008. január 1-jétől az egyéni vállalkozó **meghatározott esetekben legfeljebb 50 millió forint vállalkozói adóalap után csak 10 százalék vállalkozói személyi jövedelemadót** fizet.
- ❑ A **10 százalékkal adózó vállalkozói adóalap 6 százalékát az egyéni vállalkozó köteles a belföldi pénzforgalmi bankszámláján lekötöni** abban az évben, amikor bevalotta, és az adóév utolsó napján fennálló követeléséből lekötött számlakövetelésként kimutatni. A lekötött összeget legfeljebb a lekötés adóévével követő négy adóévben **beruházásra, felújításra kell költeni**, vagy költségként legalább 50 százalékban **megváltozott munkaképességű alkalmazott, munkanélküli, vagy pályakezdő foglalkoztatása** miatt elszámolt kiadásra, illetve pénzügyi intézménytől felvett **hitel törlesztésére** fordítható. A számlakövetelés lekötéséről és annak feloldásáról külön nyilvántartást kell vezetni.
- ❑ A 35 százalékos adókulcs megszűnésével a törvényi szabályozás értelmében már a **2008. évre megállapított vállalkozói osztályalapra is alkalmazni lehet az egységes 25 százalékos kulccsal** történő adózást.
- ❑ A 2007. július 1-jétől bevezetett **elvárt jövedelem szerinti adózásban**, ha az egyéni vállalkozó bevételeinek és költségeinek különbözete nem éri el a törvény által meghatározott jövedelem-, illetve nyereség minimumot (az eladásra beszerzett áruk beszerzési értékével és az eladott közvetített szolgáltatások értékével csökkentett vállalkozói bevétel 2 százalékát), akkor vagy a jövedelem-, nyereség minimumot tekinti adóalapnak, vagy bevallást kiegészítő nyomtatványon kell nyilatkozatot tennie.
- ❑ Az egyéni vállalkozó az adóévben megszerzett **vállalkozói jövedelmének 25 százaléka** helyett, annak **50 százaléka erejéig képezhet fejlesztési tartalékot**. Az évi 500 millió forintos felsőkorlát továbbra is érvényben van.
- ❑ **Megszűnik az egyéni vállalkozó internethasználatának évi 60 ezer forintos költség elszámolási korlátja**: ha telephelye a lakásán van, az internetköltség 50 százaléka, ha a telephely nem a lakáson van, akkor egésze minősül költségnek.
- ❑ **Megszűnik a százalékos és időarányos korlát a 200 ezer forint egyedi beszerzési érték alatti, 33 százalékos leírási kulcs alá sorolt tárgyi eszközök esetében**, ezen túl két adóév alatt egyenlő részletben is el lehet számolni e tárgyi eszközök beszerzési árát.

A FELDOLGOZOTT BEVALLÁSOK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

A Dél-alföldi régióban a költségeikkel tételesen elszámoló egyéni vállalkozók **2008. évről benyújtott és feldolgozott bevallásainak száma meghaladta a 39 ezret**, ami az egy évvel ezelőtti azonos feldolgozási szakasz statisztikai adataihoz képest **kismértékű növekedést** (1,8 százalékos) mutat.

A feldolgozott bevallások száma foglalkoztatási forma szerint	A költségeikkel tételesen elszámoló egyéni vállalkozók feldolgozott bevallásainak darabszáma és megoszlása				
	2008. év		2007. év		darabszám változás 2008/2007 %
	db	megoszlás %	db	megoszlás %	
Főállású	17 894	45,7%	17 708	46,1%	101,1%
Munkaviszonya 36 órát eléri	11 183	28,6%	10 464	27,2%	106,9%
Munkaviszonya 36 órát nem éri el	189	0,5%	173	0,4%	109,2%
Nyugdíjas	9 486	24,2%	9 780	25,4%	97,0%
Oktatási intézmény hallgatója	386	1,0%	326	0,8%	118,4%
ÖSSZESEN	39 138	100,0%	38 451	100,0%	101,8%

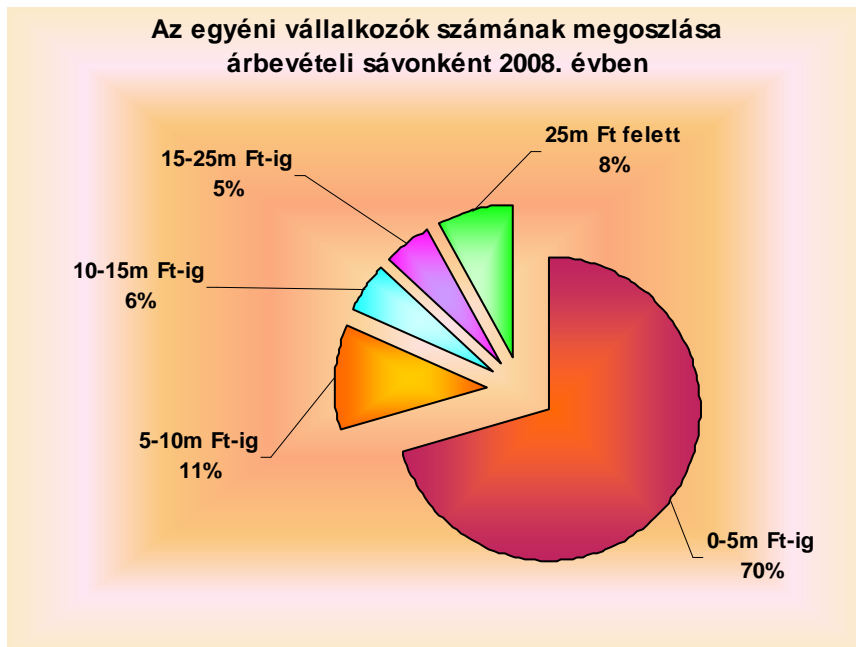
A nyugdíjas egyéni vállalkozók kivételével minden foglalkoztatási formában megfigyelhető kisebb-nagyobb mértékű növekedés, ennek ellenére nincs jelentős változás a munkaviszony jellegét illető megoszlásban. **Az egyéni vállalkozók csaknem fele (45,7 százaléka) főállásban**, 28,6 százaléka mellékállásban (36 órás munkaviszony mellett), 24,2 százaléka nyugdíjasként, 1,0 százaléka oktatási intézmény hallgatójaként, 0,5 százaléka pedig mellékfoglalkozásban 36 óránál kevesebb munkaviszony mellett végzi tevékenységét.

BEVÉTEL

A tételes költségelszámolást választó egyéni vállalkozók 2008. évi bevételi teljesítménye 394,6 milliárd forint, ami a bázis esztendei azonos feldolgozási időszak bevételénél 13 milliárd forinttal magasabb. A növekedés 3,4 százalékos üteme azonban 2,7 százalékkal alatta marad a vizsgált évi inflációs mutatónak (a 2008. évi infláció 6,1 százalék volt). A növekmény valós árbevételi többletet reprezentál, mivel a 2007. évi 9.923 ezer forintos **egy főre jutó éves bevétel** 1,6 százalékos növekedéssel **10.082 ezer forintra** emelkedett.

A bevételek kétharmada főállású egyéni vállalkozók tevékenységéből származik, egyötöde a nyugdíjas egyéni vállalkozóktól, egytizede pedig 36 órás munkaviszony melletti mellékfoglalkozású egyéni vállalkozóktól. A maradék kevesebb, mint egy százalék oktatási intézmény hallgatójaként és mellékfoglalkozásban 36 óránál kevesebb munkaviszony mellett tevékenykedő egyéni vállalkozók bevétele, akik egyébként jelentős (18-20 százalékos) bevétel növekedést értek el, előbbiek létszámnövekedésük, utóbbiak valós teljesítmény-növekedés következtében. Az egy főre jutó bevétel 10 százalékkal növekedett a nyugdíjas egyéni vállalkozók (8,7 millió forint) és az előbb említett mellékfoglalkozásúak (4,8 millió forint) esetében, de még így is messze elmarad a **főállású egyéni vállalkozók 14,8 millió forintos éves egy főre jutó bevételétől**.

A költségeikkel tételesen elszámoló egyéni vállalkozók 2008. évi bevételi foglalkoztatási forma szerint	Bevételek összesen (ezer Ft)	Egy főre jutó bevétel (ezer Ft)	Bevételek összesen	Egy főre jutó bevétel
			Változás 2008/2007. év (%-ban)	
Főállású	265 168 048	14 819	102,7%	101,6%
Munkaviszonya 36 órát eléri	45 052 273	4 029	101,1%	94,6%
Munkaviszonya 36 órát nem éri el	898 719	4 755	120,1%	110,0%
Nyugdíjas	82 631 172	8 711	106,8%	110,1%
Oktatási intézmény hallgatója	840 020	2 176	117,9%	99,5%
ÖSSZESEN	394 590 232	10 082	103,4%	101,6%

Az árbevétel bevételi sávonkénti megoszlásában évről évre lényeges változás nem tapasztalható. A bevallást benyújtó, árbevételt elért **egyéni vállalkozók 70 százaléka 0-5 millió forint közötti bevételt vallott.** A bevallók száma ebben a körben alig változott, mindössze 1,1 százalékkal növekedett. A következő **5-10 millió forint közötti árbevételi sávba** az egyéni vállalkozók 11 százaléka tartozik, itt

3,2 százalékos létszámnövekedés következett be. A 10-15 és 15-25 millió forintos sávokban is hasonló mértékkel, 2,7 illetve 2,2 százalékkal gyarapodott a létszám. A **25 millió forint feletti árbevétel**nél mérhető a legnagyobb arányú, 5,3 százalékos létszámbővülés, ami igen biztató jelenség. Összességében elmondható, hogy továbbra is nagyon magas az 5 millió forintos bevételi értékhatár alatt lévők száma, azonban 70 százalékos részarányuk még mindig kedvezőbb az országos 74 százalékos aránynál.

A bevételek ágazati bontásában a kereskedelem, javítás az egyéni vállalkozók tekintetében **régióink húzó ágazata**, hiszen az **összes realizált bevétel 45,3 százaléka**, azaz 178,7 milliárd forint ebben az ágazatban realizálódott. A kereskedelem, javítás ágazaton belül ki kell emelnünk az **élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmet**, ahol az egyéni vállalkozók – 16,7 százalékos növekedéssel – a **legmagasabb 33,9 millió forintos egy főre jutó éves árbevételt** érték el, ami a régiós átlag több mint háromszorosát teszi ki.

A költségeikkel tételesen elszámoló egyéni vállalkozók bevételei 2008. évben szakágazatonként	Bevételek összesen (ezer forint)	Egy főre jutó bevétel (ezer forint)	bevételek megoszlása %
NEM BESOROLHATÓ	143 018	17 877	0,04%
MEZŐGAZDASÁG, ERDŐGAZDÁLKODÁS, HALÁSZAT	43 812 211	15 160	11,1%
BÁNYÁSZAT	34 021	5 670	0,0%
FELDOLGOZÓIPAR ÖSSZESEN	35 599 661	13 734	9,0%
ebből: Élelmiszer, ital	12 051 490	27 515	3,1%
előzőből: kenyér, friss tésztaféle gyártás	3 245 700	33 119	0,8%
IPAR ÖSSZESEN	35 633 682	13 716	9,0%
ÉPÍTŐIPAR ÖSSZESEN	24 358 716	6 701	6,2%
ebből: Szerkezetkész épület(rész), egyéb építmény, épület	7 677 156	6 468	1,9%
KERESKEDELEM, JAVÍTÁS ÖSSZESEN	178 745 611	18 531	45,3%
ebből: Gépjárműjavítás	5 576 991	8 412	1,4%
Kiskereskedelem	134 367 678	16 408	34,1%
előzőből: Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem	46 385 182	33 883	11,8%
Ruházati kiskereskedelem	4 615 476	6 660	1,2%
Egyéb iparcikk kereskedelem	19 887 976	13 792	5,0%
SZÁLLÁSHELY SZOLG VENDÉGLÁTÁS ÖSSZESEN	27 092 757	10 571	6,9%
ebből: Étkezőhelyi vendéglátás	15 082 606	12 475	3,8%
Bárok, hasonló vendéglátás	10 275 459	8 843	2,6%
SZÁLLÍTÁS, RAKT. ,POSTA ÉS TÁVKÖZLÉS ÖSSZESEN	41 360 287	21 988	10,5%
ebből: Közúti teherszállítás	37 634 271	29 287	9,5%
PÉNZÜGYI KÖZVETÍTÉS	5 757 136	2 059	1,5%
INGATLANÜGYLETEK GAZD-I SZOLG. ÖSSZESEN	21 933 071	3 419	5,6%
ebből: Egyéb gazdasági szolgáltatás	16 861 808	3 283	4,3%
EGYÉB	15 100 698	2 332	3,8%
NEMZETGAZDASÁG ÖSSZESEN	394 590 232	10 082	100,0%

Kimagasló, 13,5 százalékos árbevétel növekedést produkált a **mezőgazdaság**, az itt képződött 43,8 milliárd forint – második legnagyobb részarányal – a régiós bevétel 11,1 százalékát adja. A mezőgazdaságban az egyéni vállalkozók száma (2.890 fő) jelentősen –12,8 százalékkal – gyarapodott, ennek köszönhető az ágazati bevétel-növekmény, ugyanis az egy főre vetített 15,1 millió forintos éves árbevétel megegyezik az előző évvel. **A legalacsonyabb egy főre jutó ágazati bevétel 2,1 millió forint, a pénzügyi közvetítés ágazatban nem növekedett az előző évhez képest.**

2008. évi adóalapba beszámító legnagyobb bevétel a Dél-alföldi régióban **3,2 milliárd forint** volt, melyet egy Békés megyei gyógynövény kereskedő egyéni vállalkozó ért el. A Bács-Kiskun megyei TOP lista élén 2,3 milliárd forintos árbevétellel gabona-, vetőmag-, takarmány kiskereskedelem tevékenységi körű vállalkozó áll. Csongrád megyében 1,1 milliárd forint volt a legnagyobb bevétel egy üzemanyag kiskereskedelemmel foglalkozó egyéni vállalkozónál.

KÖLTSÉG

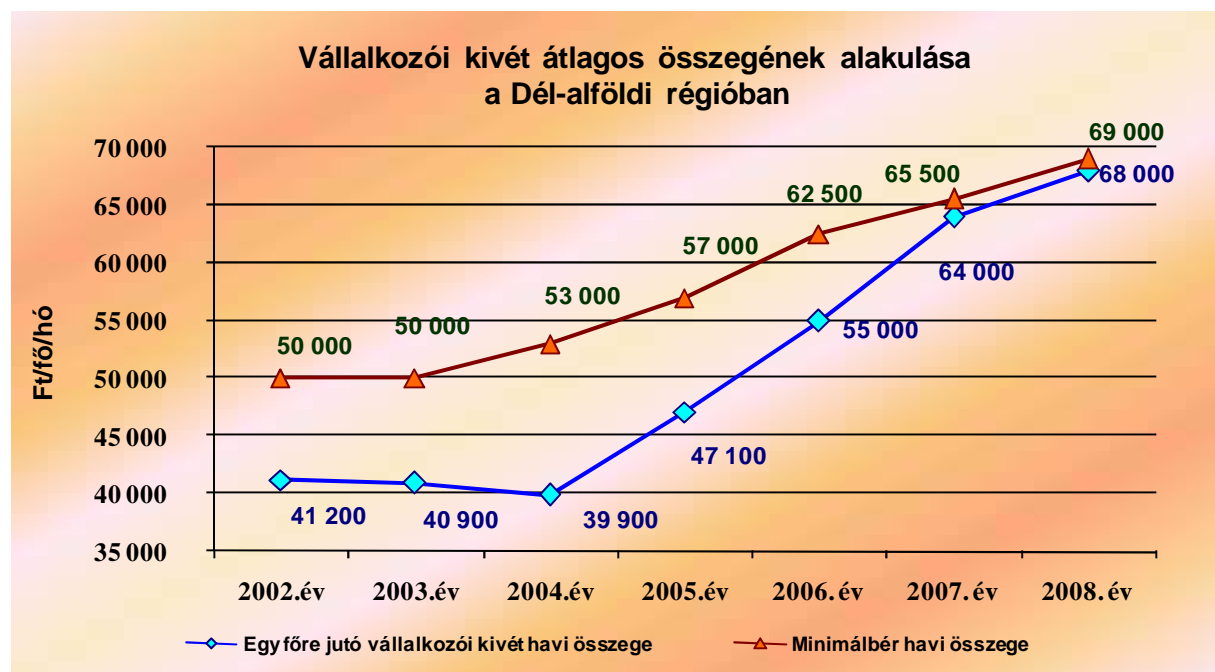
A tételes költségelszámolást alkalmazó egyéni vállalkozások **összes költsége 391,3 milliárd forintot** tett ki, amely **13,8 milliárd forinttal, azaz 3,7 százalékkal emelkedett** az előző évhez képest. Az **egy főre jutó 10 millió forintos** éves elszámolt költség ennél kisebb mértékben, 1,8 százalékkal emelkedett költségnövekedés következtében. A bevételek és költségek viszonyát szemlélve kedvezőtlen változást tapasztalunk 2008. évben, mivel a költségek növekedési üteme 0,3 százalékkal meghaladta a bevételek növekedési ütemét. Ennek következtében a költségszint a 2007. évi 98,9 százalékról 99,2 százalékra emelkedett.

A költségeikkel tételesen elszámoló egyéni vállalkozók 2008. évi költségei foglalkoztatási forma szerint	Költségek összesen (ezer Ft)	Egy főre jutó költség (ezer Ft)	Költségek összesen	Egy főre jutó költség
			Változás 2008/2007. év (%-ban)	
Főállású	263 379 940	14 719	102,8%	101,7%
Munkaviszonya 36 órát eléri	44 563 351	3 985	101,7%	95,2%
Munkaviszonya 36 órát nem éri el	858 893	4 544	117,0%	107,0%
Nyugdíjas	81 695 299	8 612	107,5%	110,9%
Oktatási intézmény hallgatója	815 297	2 112	121,4%	102,5%
ÖSSZESEN	391 312 780	9 998	103,7%	101,8%

Foglalkoztatási formák szerint a legmagasabb egy főre jutó költséget 14,7 millió forintot, a főállású egyéni vállalkozók számolták el a 14,8 millió forintos bevételükkel szemben. Az elszámolt összes költség bevételekhez viszonyított aránya legkedvezőbb – 95,6 százalék – a mellékfoglalkozásban 36 óránál kevesebb munkaviszony mellett tevékenykedő egyéni vállalkozók esetében. A legmagasabb, 99,3 százalékos költségszinttel a főállású egyéni vállalkozók tevékenykednek.

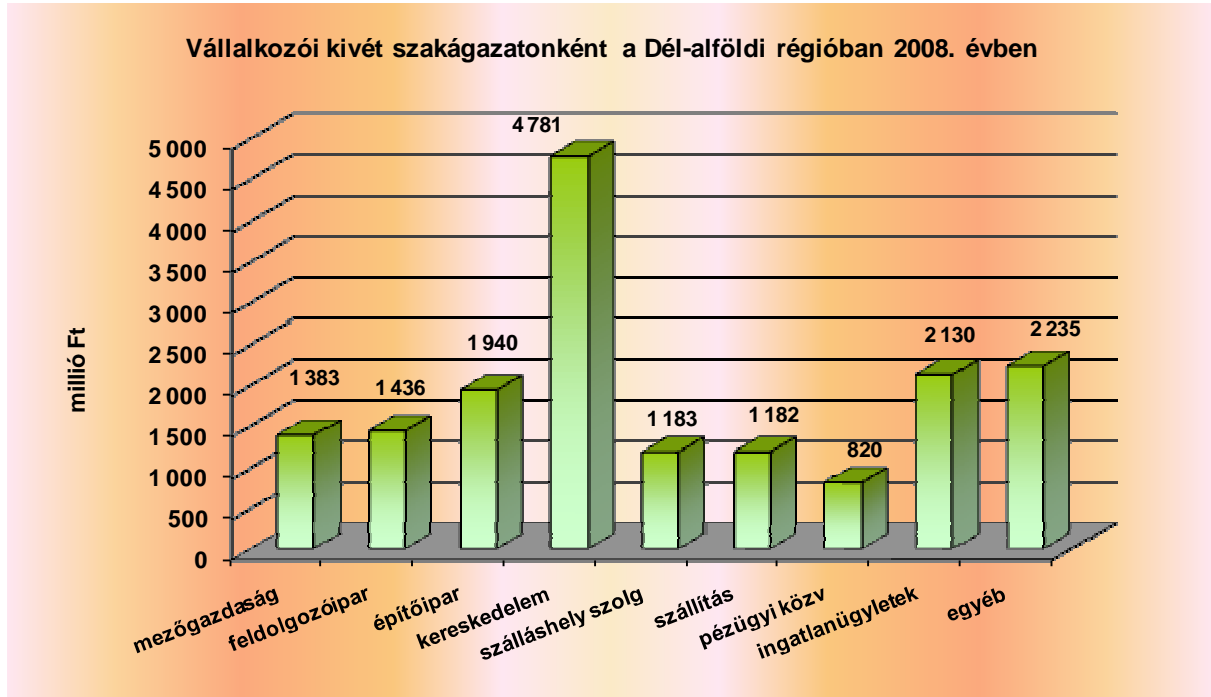
Ágazatonként vizsgálva a költségek megoszlását megállapítható, hogy a bevételekhez hasonlóan **a kereskedelem, javítás ágazatban számolják el a költségek 45,8 százalékát,** 179,3 milliárd forintot, ami 600 millió forinttal meghaladja az ágazat árbevételét. A második legnagyobb részarányt, 11,1 százalékot, azaz 43,5 milliárd forintot a mezőgazdaság vesz ki a költségekből, ezzel szemben 43,8 milliárd forint árbevételt realizál. Míg a kereskedelem veszteségesen működik, a mezőgazdaság nyereséget termel.

VÁLLALKOZÓI KIVÉT

A Dél-alföldi régióban működő egyéni vállalkozók 2008. évben 17,1 milliárd forint vállalkozói kivétet vallottak, ami 5,3 százalékkal haladja meg az előző évit. Az **egy főre jutó vállalkozói kivét összege** 768 ezer forintról 6,3 százalékkal **816 ezer forintra** emelkedett.

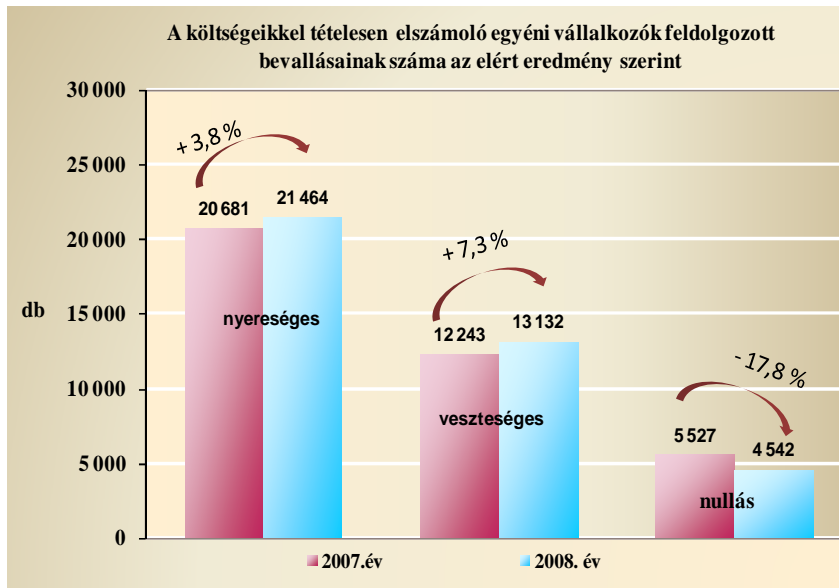
Az egy főre jutó vállalkozói kivét havi összege 2008. évben 68.000 forint, mely csupán ezer forinittal marad el a minimálbér havi 69.000 forintos összegétől. Több év távlatában megállapíthatjuk, hogy folyamatos növekedés mellett a két érték egyre inkább közelít egymáshoz. A legnagyobb különbség 2004-ben mutatható ki, ekkor a havi minimálbér összege 13.400 forinthal haladta meg az egy főre jutó vállalkozói kivét 39.900 forintos havi összegét.

A szakágazatokat tekintve a legmagasabb összegű vállalkozói kivétet (4,8 milliárd forint) a legnagyobb bevételt (178,7 milliárd forint) elérő kereskedelem, javítás ágazatban számolták el. A bevételhez viszonyítva 2,7 százalék a vállalkozói kivét aránya. Az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás 2,1 milliárd forintos vállalkozói kivéte az ágazat 21,9 milliárd forintos bevételéhez képest jóval nagyobb arányú (9,6 százalékos). A legkevesebb vállalkozói kivétet (820 millió forint) a pénzügyi közvetítés ágazatban számolták el, ami azonban az ágazat 5,8 milliárd forintos bevételéhez képest 14,1 százalék. A kisebb költségigényű ágazatokra jellemző a vállalkozói kivét nagyobb arányú igénybevétele.

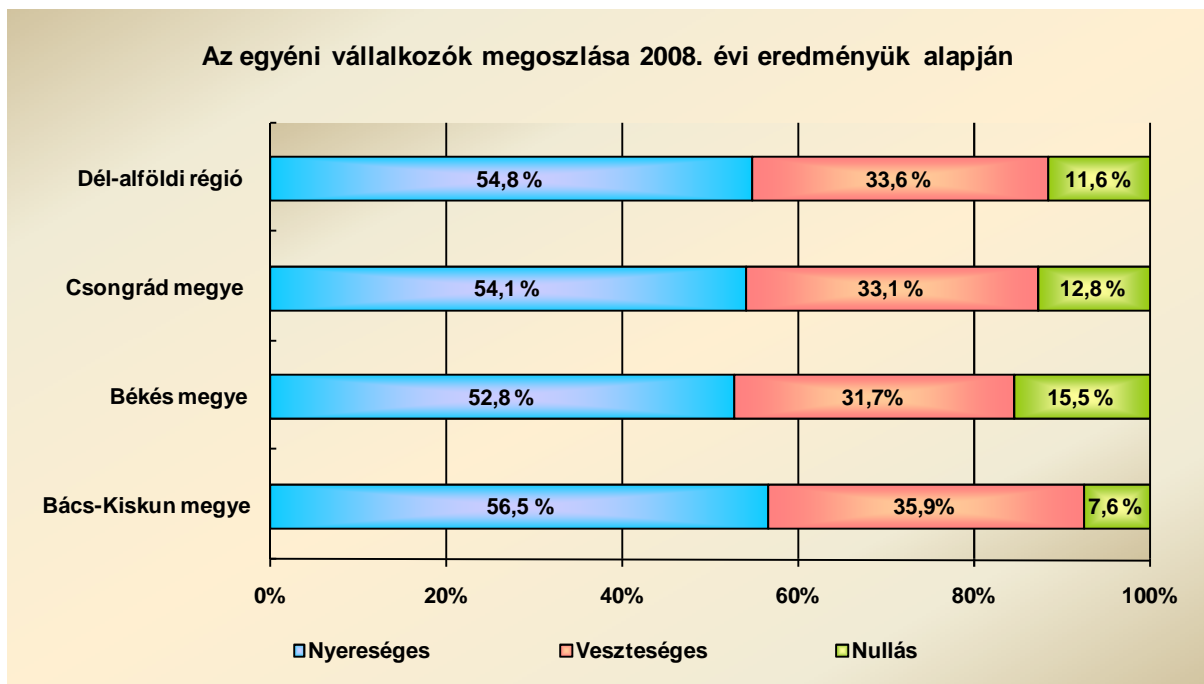
Régióinkban a **legnagyobb összegű vállalkozói kivétet** egy közjegyzői szolgáltatást nyújtó Békés megyei vállalkozó számolta el, a kivét összege **27,5 millió forint, ami 2,3 millió forint bruttó jövedelmet jelent havonta**. A Csongrád megyei TOP lista élén szintén közjegyzői szolgáltatást nyújtó egyéni vállalkozó áll 25 millió forintra, Bács-Kiskun megyében pedig a legnagyobb kivét összege ugyancsak közjegyzői tevékenység eredményeként 15,5 millió forint volt.

JÖVEDELEM POZÍCIÓK ALAKULÁSA

A jövedelem-nyereség minimum szerinti adózás 2007. július 1-jével történt bevezetése a jövedelem pozíciók jelentős átrendeződését hozta bázis évben, ami kevésbé látványosan, de tovább folytatódott 2008-ban. A **nyereséges egyéni vállalkozók száma tovább növekedett**, míg a nullajövedelműek száma tovább csökkent. A veszteséges vállalkozók száma a bázisbeli nagy visszaesést követően újra növekedés-

nek indult. Az egyéni vállalkozók egyharmada – 33,6 százaléka – veszteséget mutatott ki, alig több mint felének – 54,8 százalékanak - tevékenysége volt csak nyereséges, a maradék 11,6 százalék pedig nulla eredménnyel zárta a 2008-as évet.

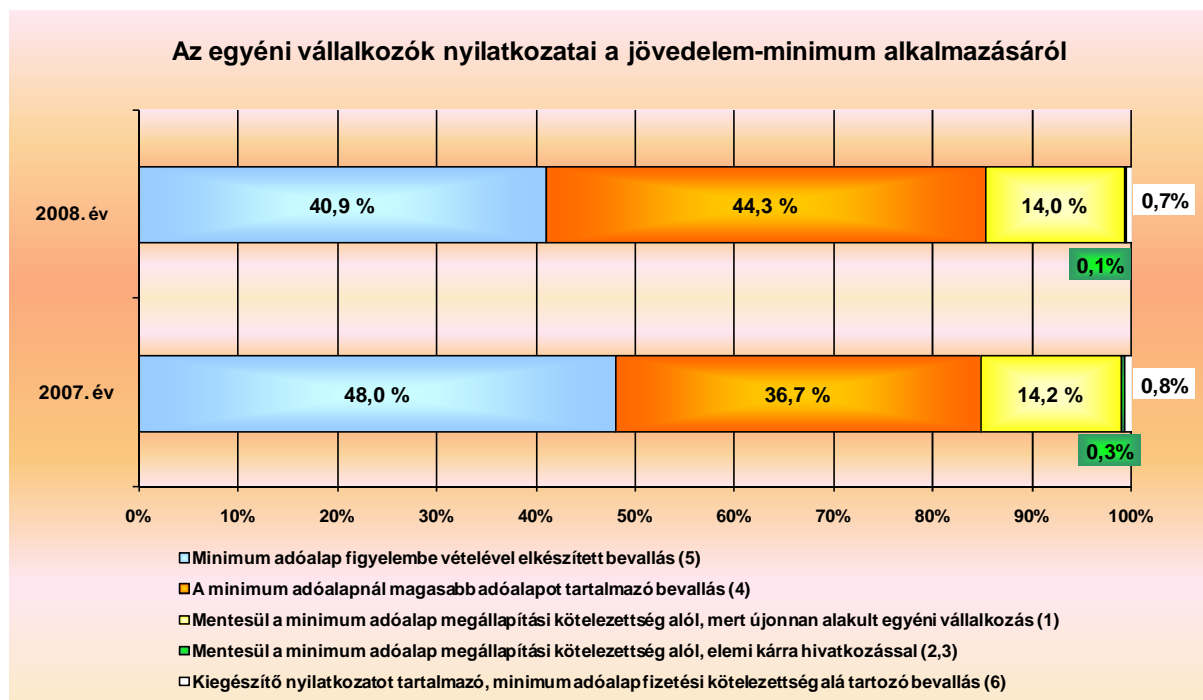

Megyei bontásban a **nyereséges egyéni vállalkozások aránya Bács-Kiskun megyében a legmagasabb**, az előző évhez viszonyítva 4 százalékkal növekedett 57 százalékra. Ugyanitt található a veszteséges egyéni vállalkozások is a legnagyobb arányban, szintén növekedett arányuk 2 százalékkal 36 százalékra. Csongrád és Békés megyében csökkent a nyereséges vállalkozások része, előbbinél 2, utóbbinál 1 százalékkal. Ezzel párhuzamosan Csongrád megyében a nulla eredménnyel záró, Békés megyében pedig a veszteséges egyéni vállalkozók hányada növekedett.

Az 1 főre jutó nyereség a Dél-alföldi régióban 529 ezer forint, 11,8 százalékkal csökkent az előző évhez képest. Az 1 főre jutó veszteség 839 ezer forint, nem változott az előző évhez viszonyítva.

JÖVEDELEM-(NYERESÉG)-MINIMUM

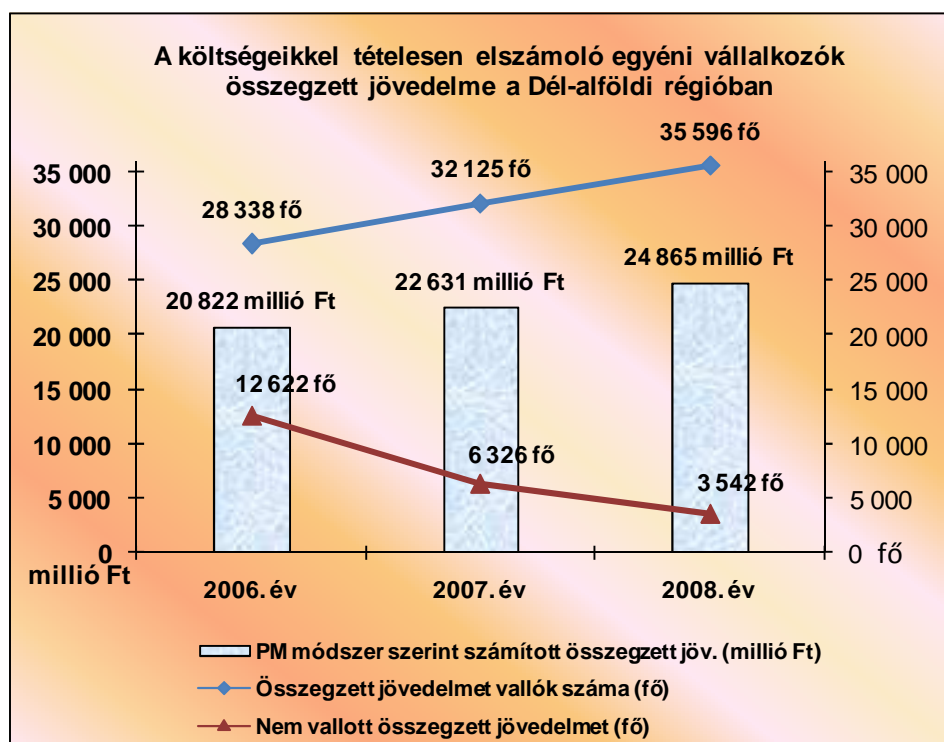
A vállalkozói jövedelemadó szabályai szerint adózó egyéni vállalkozónak a **jövedelem-minimum alkalmazásával kapcsolatosan nyilatkoznia kell** arról, hogy bevétele alapján kötelezett-e a jövedelem minimum szerinti adózásra. A nyilatkozatok szerint a **Dél-alföldi régióban az egyéni vállalkozók 41 százaléka a minimum adóalap figyelembe vételével készítette el bevallását**. A minimum adóalpnál magasabb adóalapot tartalmazott a bevallások 44 százaléka. A minimum adóalap megállapítási kötelezettség alól az egyéni vállalkozók 14 százaléka mentesült kezdő vállalkozására tekintettel, elemi kárra való hivatkozással pedig 0,1 százaléka. Bevallást kiegészítő nyilatkozatot 0,7 százaléka tett.

Kedvező tendenciaként mutatkozik a minimum adóalap figyelembe vételével elkészített bevallások arányának csökkenése a minimum adóalpnál magasabb adóalapot tartalmazó bevallások javára.

JÖVEDELEM

A jövedelem meghatározásánál a részletesebb elemzéshez a **PM** egyéni vállalkozókra vonatkozó **egyedi jövedelemszámítási irányelvét** használtuk a klasszikus metodikával – a bevételek és költségek egyszerű szembeállításával – szemben. Ennek megfelelően a vállalkozási tevékenységből származó összegzett jövedelmet a vállalkozói kivét, a vállalkozói személyi jövedelemadó és a vállalkozói osztalékalap összegeként határoztuk meg.

A Dél-alföldi régióban 35.596 fő egyéni vállalkozó összesen 24,9 milliárd forint összegzett jövedelmet tüntetett fel a 2008. évi adóbevallásában, 2,2 milliárd forinttal többet, mint az előző évben. Az **összegzett jövedelmet vallók száma, valamint maga az összegzett jövedelem is évről évre emelkedik.**

Az **1 főre vetített összegzett jövedelem azonban csökkenő tendenciát mutat**; a 2008. évi 699 ezer forint 5 ezer forintra maradt el az előző évitől és 36 ezer forintra a 2006. évi 735 ezer forintra. Egyre kisebb mértékű összegzett jövedelmet tüntet fel bevallásában egyre több egyéni vállalkozó. Ezen a jelenség a 2007. július 1-jével bevezetett jövedelem-minimum intézményével hozható összefüggésbe, amit szintén alátámaszt az **összegzett jövedelmet nem vallók számának évről évre történő feleződése**. A jövedelem-minimum szerinti adózás bevezetése előtt még a bevallást benyújtó egyéni vállalkozók 30,8 százaléka, azaz több mint 12 ezer fő nem vallott összegzett jövedelmet. A bevezetés évében 6.300 fő, az egyéni vállalkozók 16,5 százaléka, 2008. évben pedig 3500 fő, vagyis 9,1 százalék nem tüntetett fel összegzett jövedelmet bevallásában.

Az egyéni vállalkozásból származó **legmagasabb jövedelem 103 millió forint**, melyet egy Bács-Kiskun megyei ingatlan forgalmazó ért el. Csongrád megyében 93 millió forint volt a legmagasabb jövedelem, Békés megyében pedig 65 millió forint, mindkét esetben közjegyzői szolgáltatói tevékenységből származott.

KÜLÖNADÓ

Az államháztartás egyensúlyát javító különadó 2006. szeptember 1-jei hatállyal került bevezetésre, mely kiterjed a személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozókra is. A különadó fizetési kötelezettség teljesítés második teljes éve volt a 2008-as adóév. A különadó alapja a támogatások nélküli éves bevétel és költség különbözete. Amennyiben az elismert költségek összege a bevételek összegét meghaladja, vagyis az egyéni vállalkozás veszteséges, akkor adóalap hiányában különadó kötelezettség nincs. A különadó az adó alapjának 4 százaléka.

Az egyéni vállalkozók különadó fizetési kötelezettsége a Dél-alföldi régióban	2006. év	2007. év	2008. év	2008/2007 (%)
Különadó fizetésére kötelezettek száma (fő)	13 536	20 788	24 629	118,5%
Különadó fizetési kötelezettség összege (ezer Ft)	153 800	531 046	561 435	105,7%
Egy főre eső különadó kötelezettség (ezer Ft/fő)	11	26	23	89,2%

Régióinkban több mint 24 ezer egyéni vállalkozónak összesen **561,4 millió forint különadó fizetési kötelezettsége keletkezett** 2008. évben. A kötelezettek száma 18,5 százalékkal növekedett, a kötelezettség pedig jóval kisebb mértékben, 5,7 százalékkal. Ennek megfelelően az egy főre eső különadó fizetési kötelezettség az előző évi 26 ezer forintról 23 ezer forintra csökkent.

ALKALMAZOTTAK, SEGÍTŐ CSALÁDTAGOK

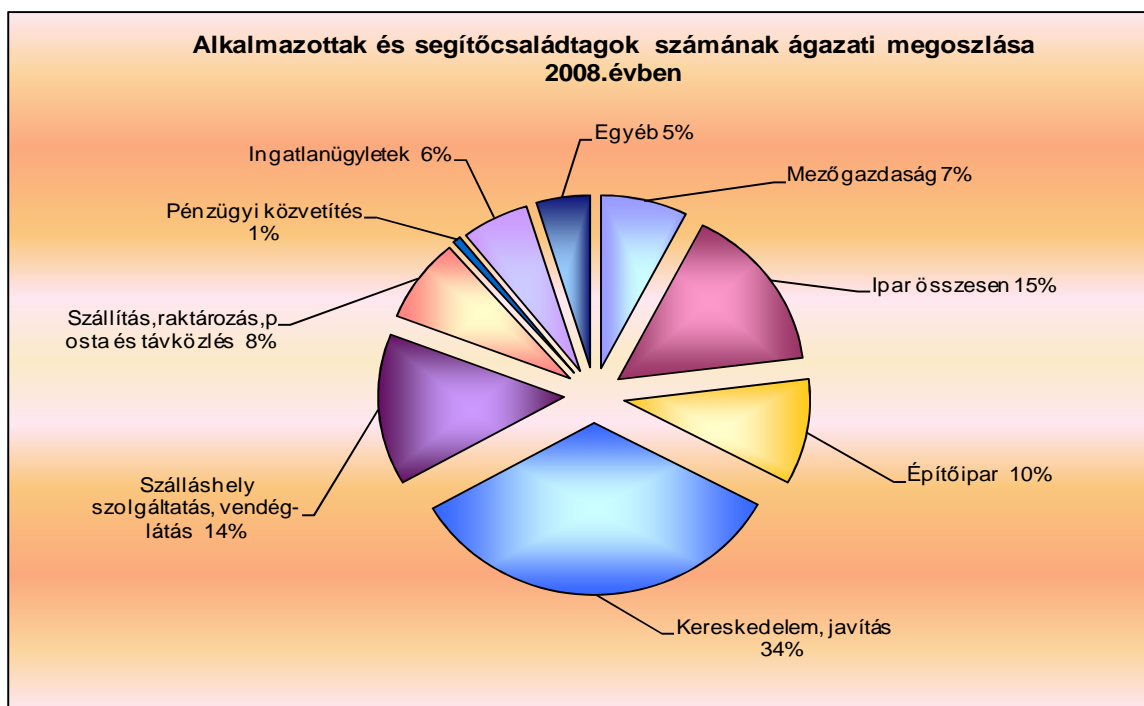
A Dél-alföldi régióban működő egyéni vállalkozások **24.293 fő alkalmazottat és segítő családtagot foglalkoztattak 2008. évben**, 5,3 százalékkal – 1.362 fővel – kevesebbet, mint egy évvel korábban. Az egyéni vállalkozók 23,7 százaléka foglalkoztatott alkalmazottat vagy segítő családtagot 2008. évben, míg előző évben 32,7 százaléka, ami a foglalkoztatási hajlandóság visszaesését mutatja. A foglalkoztató egyéni vállalkozók száma 208 fővel csökkent, annak ellenére, hogy a bevallást benyújtó egyéni vállalkozók számában növekedés mérhető. Ezzel párhuzamosan a nem foglalkoztató egyéni vállalkozók száma 687 fővel növekedett, vagyis az új egyéni vállalkozók elsősorban saját foglalkoztatásukat kívánják megoldani vállalkozásuk működtetésével. Egy foglalkoztató egyéni vállalkozó átlagosan 3 főnek ad munkát.

A tételes költségelszámoló egyéni vállalkozók által foglalkoztatott alkalmazottak és segítő családtagok	Beállást beadó egyéni vállalkozók száma (fő)	Alkalmazottat és segítő családtagot nem foglalkoztató egyéni vállalkozók száma (fő)	Foglalkoztató egyéni vállalkozók száma (fő)	Alkalmazottak és segítő családtagok száma (fő)	Egy foglalkoztató egyéni vállalkozóra jutó létszám (fő)	Alkalmazottak és segítő családtagok részére kifizetett jövedelem (ezer Ft)	Egy főre jutó jövedelem (ezer Ft/fő)
2008. év	39 138	29 869	9 269	24 293	3	20 954 789	863
2007. év	38 451	28 974	9 477	25 655	3	20 336 726	793
Változás 2008/2007. év %-ban	101,8%	103,1%	97,8%	94,7%	96,8%	103,0%	108,8%

Az **alkalmazottaknak kifizetett jövedelem** 8,8 százalékos emelkedés mellett **863 ezer forint/fő** volt éves szinten. A legmagasabb átlagjövedelem a szállítás, raktározás, posta és távközlés ágazatban tapasztalható, összege 974 ezer forint fejenként. A második legmagasabb átlagjövedelmet a feldolgozóiparban (920 ezer Ft/fő) és az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás ágazatban (921 ezer Ft/fő) fizették. Az egyéni vállalkozók által foglalkoztatottak közül a legalacsonyabb jövedelemmel (564 ezer Ft/fő) a pénzügyi közvetítés ágazatban dolgozók rendelkeznek.

A Dél-alföldi régióban eggyel csökkent azon egyéni vállalkozások száma, ahol az alkalmazotti létszám meghaladja az 50 főt. Ez a 13 egyéni vállalkozó 2008. évben összesen 1.052 fő munkavállalónak biztosított állást, ami 225 fővel kevesebb alkalmazottat jelent az előző évhez képest. Az egy vállalkozóra jutó 81 fős létszám 10 fővel csökkent.

Az alkalmazottak ágazati megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy **34 százaléka** – 8.200 fő – **a kereskedelem, javítás ágazatban dolgozik**, ahol az átlagos mértékű létszámcsökkenés következett be. A második legnagyobb foglalkoztató ágazat 15 százalékos részaránnyal az ipar, – ami régióinkban a **feldolgozóipart** jelenti – **14,5 százalékos alkalmazotti létszámcsökkenést** szenvedett el. Az építőiparban (10 százalékos részarány) 10,3 százalékos volt a létszámcsökkenés. A szálláshely szolgáltatás és a mezőgazdaság tartotta létszámát. A kisebb részarányt képviselő ágazatok közül a pénzügyi közvetítésnél 19,2 százalékos, az ingatlanügyleteknél pedig 6,9 százalékos alkalmazotti létszámnövekedés tapasztalható.

ÖSSZEHAISONLÍTÁS AZ ORSZÁGOS MUTATÓKKAL

Megnevezés	Dél-alföldi régió	Országos	Eltérés az országostól
1 főre jutó bevétel (millió Ft/fő)	10,1	8,0	2,1
1 főre jutó költség (millió Ft/fő)	10,0	7,8	2,2
1 főre jutó vállalkozói kivét (ezer Ft/fő)	816	832	-16
1 főre jutó elszámolt amortizáció (ezer Ft/fő)	917	747	170
1 főre jutó áfa befizetés (ezer Ft/fő)	905	791	114
1 főre jutó áfa kiutalás (ezer Ft/fő)	1 720	1 546	174
A Pénzügyminisztérium által számított 1 főre jutó összegzett jövedelem (ezer Ft/fő)	699	724	-25

Az adatok összevetéséből megállapítható, hogy a Dél-alföldi régióban az egy főre jutó bevétel 26 százalékkal, az egy főre jutó költség pedig 28 százalékkal magasabb az országos átlagtól. Mindez azt jelzi,

hogy a Dél-alföldi régió gazdaságában az egyéni vállalkozások jelentősebb szerepet töltenek be, mint országosan, annak ellenére, hogy az egy főre jutó bevétel és költség növekedési üteme elmarad az országostól. Az ágazati bevételek tekintetében például **csupán két ágazatban** (bányászat, ingatlanügyletek) **marad el az egy főre jutó bevétel az országos átlagtól, az összes többi ágazatban magasabb.** A szállítás, raktározás, posta és távközlés ágazat 22 millió forintos egy főre jutó bevétele 44 százalékkal haladja meg az országos 15,3 millió forint/főt. A feldolgozóiparban 28 százalékkal, a kereskedelem, javítás ágazatban 24 százalékkal, a mezőgazdaságban pedig 10 százalékkal magasabb az egy főre jutó bevétel az országos átlagnál.

Egyedül az egyéni vállalkozások jövedelmezőségi adatai maradnak el az országostól, az egy főre jutó vállalkozói kivét összege 2 százalékkal, a PM módszer szerint összegzett jövedelem pedig 3 százalékkal alacsonyabb az országos egy főre vetített átlagnál.

Szeged, 2010. április 12.

Százdi Jenőné
főosztályvezető